

MIKOŁAJ LEONIENI

ODWOŁANIE WARUNKOWEGO ZAWIESZENIA WYKONANIA KARY W PRZEPISACH KODEKSU KARNEGO

I. ZNACZENIE Z PUNKTU WIDZENIA POLITYKI KRYMINALNEJ

Unormowanie w ustawie powodów i trybu odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary wraz z praktyką sądową w tej dziedzinie istotnie oddziałuje na skuteczność instytucji warunkowego skazania¹.

Dwa względy zwłaszcza sprawiają, że terminowe odwołanie warunkowego zawieszenia i trafne zarządzenie wykonania wymierzonej kary pozabawienia wolności ma doniosłe znaczenie, tak z punktu widzenia zapobieżenia szczególnego, wychowawczego wpływu na sprawcę czynu, jak i zadań zapobieżenia ogólnego.

Zważyć przede wszystkim należy tę okoliczność, że potrzeba rozważań (konieczności lub celowości) odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary zjawia się w razie niepomyślnego wyniku próby, niedopełnienia zobowiązań, rażąco nagannego zachowania się sprawcy lub popełnienia nowego przestępstwa,

Odwołanie warunkowego skazania koryguje więc nietrafną ocenę sądu co do przyjęcia dodatniej prognozy społecznej sprawcy, a zarazem przekonuje go jego bliższe i dalsze środowisko, że zawieszenie nie jest jednak uwolnieniem od kary, lecz szczególną formą jej wymiaru². Świadczy o nieuchronności kary oczekującej skazanego nie podporządkowującego się nakazom ustawy.

Praktyka odwołania przez sąd warunkowego zawieszenia i wykona-

¹ Szerzej o tym por. M. Leonieni, *Warunkowe zawieszenie wykonania kary. Podstawy stosowania*, Warszawa 1961, s. 149 i n.; tenże, *Odwołanie warunkowego skazania w przepisach kodeksu karnego i w praktyce sądowej*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny 1966, nr 4, s. 53. 67; tenże, *Odwołanie warunkowego zawieszenia wykonania kary*, wkładka do Biuletynu Ministerstwa Sprawiedliwości 1965 nr 4, s. 3-41.

² Por. W. Moszyński, *Warunkowe skazanie — to nie uwolnienie od kary*. Prawo i Życie 1964, nr 20, s. 4; tenże *Warunkowe skazania*, Nowe Prawo 1965, nr 2, s. 132; tenże, *Problem wykonywania orzeczeń warunkowego skazania*, Państwo i Prawo 1968, z. 7.

nie wymierzonej kary zapobiega w następstwie szerzeniu się społecznie szkodliwego przekonania o warunkowym skazaniu jako *sui generis* uniewinnieniu, uwolnieniu od kary w postaci łaski sądowej, o faktycznej w istocie bezkarności.

Z powyższego widać, że odwołanie warunkowego skazania dotyka podstaw (przesłanek) stosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary. Ma zatem doniosłe znaczenie z punktu widzenia racjonalnej polityki kryminalnej, ze stanowiska efektywności instytucji warunkowego skazania.

Przepisy ustawy o odwołaniu warunkowego zawieszenia wykonania kary powinny zapobiegać przypadkowości w stosowaniu warunkowego skazania i udzielać wyraźnych wskazań praktyce sądowej.

Prawidłowe funkcjonowanie odwołań warunkowego skazania zależne jest poza tym od rozwinięcia nadzoru sądu w okresie próby, od współdziałania z sądem prokuratury i organów Milicji Obywatelskiej oraz szybkiego nadsyłania przez Centralny Rejestr Ministerstwa Sprawiedliwości danych o ponownym skazaniu we wspomnianym okresie.

Ułatwieniu zrozumienia i oceny sposobu unormowania odwołania warunkowego skazania w naszym kodeksie karnym służyć ma wzmianka o uregulowaniu tej złożonej kwestii w ustawodawstwie innych krajów. Przy ogólnym zarysie omawianego zagadnienia, należy stwierdzić, że w ustawodawstwie większości krajów, tak burżuazyjnych³, jak i socjalistycznych⁴, występują zwykle dwie formy odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary: obligatoryjna i fakultatywna.

³ N. A. Cederberg, *La probation au Danemark en Finlande en Norvège et en Suède*, Revue de Droit Pénal et de Criminologie 1970, nr 3-4, s. 716 i n.; Ernst-Walter Hanack, *Rechtliches Gehör, Vollstreckbarkeit und Verhaftung beim Widerruf des Strafaussetzung zur Bewährung*, Juristische Zeitung 1966, nr 2, s. 43 - 52; i t. II, Wien 1954, s. 360 i n.; V. Schwander, *Das schweizerische Strafgesetzbuch unter Berücksichtigung der bundesgerichtlichen Praxis*, Zürich 1952, s. 149 - 153.

J. Andenaes, *The General Part of the Criminal Law of Norway*, New York - London 1965, s. 85 i n.; T. Rittler, *Lehrbuch des österreichischen Strafrechts*. Cz. og. t. I

⁴ Por. np. G. Małkin, *Otwietstwiennost' za nowoje priestuplenije i pogaszennije sudimosti pri uslownom osużdienii i primienienii ukaza ot 12 VI 1971 goda*, *Socjalistическая Zákonnost'* 1971, nr 5, s. 40; M. I. Kowalew, *Uslownoje osużdienije*, w: *Kurs sowietskogo ugołownogo prawa*, tom III: *Nakazanie*, Moskwa 1970, s. 241; J. M. Tkaczewski, *Oswobożdienije ot obywanija nakazanija*, Moskwa 1970, s. 67-70; J. Schlegel, *Zu den Aufgaben der Gerichte bei der Verwirklichung der Verurteilung auf Bewährung und bei der Strafaussetzung auf Bewährung*. Neue Justiz 1970, nr 2, s. 43-46; P. S. Romaszkin, W. T. Kiriczenko, *Ugołownyj kodeks Socjalistической Respubliki Rumunii*, *Sowietskoe Gosudarstwo i Prawo* 1970, nr 1; N. K. Josifow, *Nowyj ugołownyj kodeks Narodnoj Respubliki Bołgarii*, *Wiestnik Moskowskogo Uniwersiteta* 1969, nr 6, s. 93; W. Moszyński, *O ściganiu przestępciu i wymiarze sprawiedliwości w Czechosłowackiej Republice Socjalistycznej*, *Biuletyn Generalnej Prokuratury PRL* 1966 nr 1-2, s. 78; J. Śliwowski, *Rozwój ustawodawstwa karnego Ludowej Federacyjnej Republiki Jugosławii*, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Toruńskiego (Prawo)* 1961, z. 5, s. 143 i n.

W wielu ustawach takim powodem obligatoryjnego cofnięcia warunkowego skazania jest popełnienie w okresie próby nowego przestępstwa świadczącego o większym stopniu społecznego niebezpieczeństwa. Wyrazem tego niebezpieczeństwa staje się dokonanie czynu z winy umyślnej oraz skazanie sprawcy na karę pozbawienia wolności.

Powodem natomiast fakultatywnego odwołania warunkowego skazania bywa zwykle:

- a) popełnienie w okresie próby nowego przestępstwa z winy nieumyślnej;
- b) ponowne skazanie wyłącznie na karę grzywny;
- c) w niektórych ustawach także skazanie w okresie próby za przestępstwo dokonane przed orzeczeniem warunkowego zawieszenia wykonania kary.

II. POWODY ODWOŁANIA WARUNKOWEGO SKAZANIA W K.K. Z 1969 R.

Kodeks karny, tak jak uchylony k.k. z 1932 r., przewiduje zarówno a) obligatoryjne, jak i b) fakultatywne odwołanie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Kodeks ten ujmuje jednak powody powyższego odwołania o wiele trafniej, niż czynił to uchylony k.k. z 1932 r. licząc się z potrzebami praktyki sądowej, stanowiskiem judykatury Sądu Najwyższego i wskazaniem nauki prawa karnego⁵.

Ad a) Obligatoryjne powody odwołania warunkowego skazania — uwagi ogólne. Przepisy uchylonego k.k. z 1932 r. przewidywały konieczne cofnięcie warunkowego zawieszenia wykonania kary w razie dokonania w okresie próby nowego przestępstwa tego samego rodzaju lub z tych samych pobudek, co i czyn poprzedni (art. 63 § 1).

W praktyce okresu międzywojennego i w Polsce Ludowej nasuwały się jednak niemałe wątpliwości przy określaniu pojęcia „przestępstwa tego samego rodzaju”. W nauce prawa karnego i w judykaturze Sądu Najwyższego poświęcano wiele wysiłku celem ustalenia treści tego pojęcia⁶. Kwestionowano również słuszność koniecznego odwołania warunko-

⁵ Por. I. Andrejew, *Polskie prawo karne w zarysie*, Warszawa 1970, s. 266; W. Swida, *Prawo karne. Część ogólna*, Warszawa 1970, s. 347; J. Wojciechowska, *Rola warunkowego zawieszenia wykonania kary*, *Prawo i Życie* 1970, nr 20, s. 4; J. Bafia, K. Mioduski, M. Siewierski, *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 1971, s. 235; M. Leonieni, *Warunkowość skazania w projektach kodyfikacji karnej*, *Państwo i Prawo* 1969, z. 1, s. 91 - 93.

⁶ Por. np. I. Andrejew, *Ustawowe znamiona przestępstwa*, Warszawa 1959, s. 60; K. Daszkiewicz, *Recydywa w projekcie k.k.*, *Państwo i Prawo* 1968, z. 8-9; także, *Przestępstwa popełnione z tych samych pobudek i przestępstwa tego samego rodzaju*, *Nowe Prawo* 1962, nr 7-8, s. 1028; L. Lernell, *Wykład prawa karnego*, Warszawa 1961, s. 309; A. Krukowski, *Glosa dotycząca przestępstw tego samego rodzaju*, *Państwo i Prawo* 1969 z. 4-5; S. Śliwiński, *Prawo karne*, Warszawa 1948, s. 481;

wego zawieszenia wykonania kary w razie ponownego skazania sprawcy wyłącznie na grzywnę lub na drobną karę pozbawienia wolności za przestępstwo, dokonane z winy nieumyślnej⁷. Z analizy przepisów k.k. z 1969 r. wynika pomyślnie uniknięcie powyższych wątpliwości przy formułowaniu powodów koniecznego odwołania warunkowego skazania.

Krytykowano wreszcie, sztywno ujęty w poprzednio obowiązującym ustawodawstwie, zakaz warunkowego skazania bez uprzedniego całkowitego naprawienia szkody, zrządzonej zagarnięciem mienia społecznego. Zakaz ten nie zezwalał w praktyce na warunkowe skazanie sprawców drobnych zagarnień mienia społecznego, wykazujących pozytywną prognozę społeczną i będących w trakcie naprawiania szkody lub zobowiązujących się do jej naprawienia.

I tę istotną kwestię rozwiązano właściwie w kodeksie karnym (art. 75 § 3), co z kolei wpłynęło na rozważane zagadnienie ujęcia powodów obligatoryjnego odwołania warunkowego skazania.

Popełnienie podobnego do poprzedniego przestępstwa umyślnego. Kodeks karny zmierza do uniknięcia powołanych wyżej wątpliwości. Inaczej też niż w dotychczasowym ustawodawstwie ujmuje on zakres dopuszczalnego warunkowego skazania i w inny sposób reguluje powody koniecznego jego odwołania. Następuje ono w dwóch przypadkach, a mianowicie, jeżeli skazany w okresie próby: 1) popełnia nowe, podobne do poprzedniego, przestępstwo umyślne, za które została prawomocnie orzeczona kara pozbawienia wolności (nie może ona być niższa od 3 miesięcy — art. 32) i 2) uchyła się od wykonania nałożonego nań obowiązku naprawienia szkody, zrządzonej zagarnięciem mienia społecznego (art. 78 § 1 w związku z art. 75 § 3).

O tym, jakie przestępstwo należy uważać za „podobne”, mówi przede wszystkim sama ustawa w przepisie art. 120 § 1 k.k.⁸ Z przepisu tego wynika, że przez przestępstwa podobne rozumie się czyny skierowane przeciwko temu samemu lub zbliżonemu rodzajowo dobru chronionemu prawem, a także przestępstwa popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zarówno dla siebie, jak i dla innej osoby.

Poza tym szereg trafnych uwag dotyczących bliższego wyjaśnienia, istotnego dla praktyki sądowej, pojęcia podobieństwa przestępstw znajdujemy w judykaturze Sądu Najwyższego⁹ i w piśmiennictwie prawniczym¹⁰.

uchwała składu 7 sędziów SN z dn. 14 IX 1961 r., VI KO 9/61, Nowe Prawo 1962, nr 1; w literaturze radzieckiej np. J. Tkaczewski, op. cit., s. 67.

⁷ Por. M. Leonieni, *Warunkowe zawieszenie wykonania kary...*, op. cit., s. 150 i n.

⁸ Por. Uzasadnienie do Projektu k.k. z 1968 r., Warszawa 1968, s. 124.

⁹ Wyrok SN z dn. 13 IV 1970 r. (I KR. 22(70), Biuletyn Sądu Najwyższego 1970, nr 9, poz. 148.

¹⁰ Por. np. I. Andrejew, *O „podobieństwie” przestępstw ze względu na przed-*

Uchylenie się od obowiązku naprawienia szkody, spowodowanej zagarnięciem mienia społecznego. Uchylenie się od wykonania obowiązku naprawienia szkody, zarządzanej mieniu społecznemu, jest drugim koniecznym powodem odwołania warunkowego skazania. To postanowienie służy wzmożonej ochronie mienia społecznego. Chodzi o naprawienie w tym przypadku konkretnej szkody (*damnum emergens*), a także oczekiwanej korzyści (*lucrum cessans*)¹¹.

Ad b) Fakultatywne powody odwołania warunkowego skazania. Elastycznie i szeroko ujęte fakultatywne powody odwołania warunkowego skazania służą pogłębieniu indywidualizacji odpowiedzialności karnej. Powody fakultatywnego odwołania warunkowego skazania są w obowiązującym kodeksie karnym również lepiej, a przy tym szerzej ujęte, niż w uchylonym k.k. z 1932 r.

Zależne od uznania sądu odwołanie warunkowego skazania w tym ostatnim kodeksie dotyczyło popełnienia innego, niż wymienionego w art. 63 § 1, przestępstwa (por. wyżej pkt a) oraz złego w okresie próby prowadzenia się skazanego, nieuiszczenia przezeń wymierzonej mu grzywny, uchylenia się od naprawienia zarządzanej szkody lub spod dozoru (art. 63 § 2).

W obowiązującym k.k. fakultatywne odwołanie warunkowego skazania nastąpić może w razie: 1) dokonania innego, niż w pkt a) opisanego przestępstwa, 2) nieuiszczenia wymierzonej grzywny, 3) niedopełnienia zobowiązań, 4) rażącego naruszenia porządku prawnego lub 5) uchylenia się spod dozoru (art. 78 § 2).

Wszystkie powyższe powody odwołania warunkowego skazania muszą powstać w okresie próby, a więc po uprawomocnieniu się wyroku skazującego z warunkowym zawieszeniem wykonania kary.

Kodeks karny zasadnie jednak przewiduje jeszcze jeden (nieznany uchylonemu k.k.), a istotny powód fakultatywnego odwołania warunkowego skazania, który powstać może przed nastąpieniem powołanego wyżej okresu próby.

Sąd władny jest zarządzić wykonanie zawieszony kary pozbawienia wolności również wtedy, gdy skazany popełnił nowe przestępstwo lub rażąco naruszył porządek prawny już po wydaniu wyroku, lecz przed jego uprawomocnieniem się (art. 78 § 3). Jest to celowy, znany ustawom

miot ochrony, Państwo i Prawo 1971, z. 3-4, s. 633 - 638; D. Pieńska, *Przedmiotowe podobieństwo przestępstw*, Nowe Prawo 1971, nr 10, s. 1415 - 1424; K. Kabat, *Przestępstwo podobne w ujęciu k.k.*, Nowe Prawo 1970, nr 11, s. 1580.

¹¹ Por. A. Kafarski, *Akcja cywilna w procesie karnym*, Warszawa 1972, s. 30, 31; W. Daszkiewicz, *Naprawienie szkody w prawie karnym*, Warszawa 1972, s. 50; J. Bafia, K. Mioduski, M. Siewierski, op. cit., s. 233 (teza 23); odmiennie Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 15 VII 1971 r./VI KZP 81/70/OSNKW 1971, nr 10, poz. 144.

innych krajów przepis, którego brak odczuwano w dotychczasowej praktyce. Ustawy niektórych krajów (np. Danii, Grecji, Japonii, a z państw socjalistycznych np. Jugosławii i Rumunii) idą jeszcze dalej. Dopuszczają one cofnięcie warunkowego skazania w razie ustalenia w okresie próby dopuszczenia się przez sprawcę przestępstwa, popełnionego przed orzeczeniem warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Popołnienie przestępstwa innego, niż wymienione w §1 art. 78 k. k. Każde inne przestępstwo, za wyjątkiem umyślnego, podobnego do poprzedniego czynu, stanowić może fakultatywną, zależną od uznania sądu przesłankę cofnięcia warunkowego skazania i zarządzania wykonania zawieszony kary pozbawienia wolności (§ 2 art. 78 k.k.).

Z powyższego wynika szerokie ujęcie tej przesłanki. Powodem odwołania warunkowego skazania może stać się dokonanie w okresie próby jakiegokolwiek nowego przestępstwa. Może to być przestępstwo umyślne, lub nieumyślne, nie tylko zbrodnia, lecz także występki i to drobny, za który sprawca zostanie skazany na niewielką karę (np. grzywny lub kary ograniczenia wolności), a nawet zostanie uwolniony od kary (np. na zasadzie art. 22 § 3, 181 § 2 k.k.), wykonanie której zostanie warunkowo zawieszony (art. 73 k.k.) lub postępowanie karne będzie warunkowo umorzony (art. 27 k.k.).

Przy ocenie wspomnianego nowego przestępstwa nakazują niektóre ustawy rozważanie stopnia jego społecznego niebezpieczeństwa oraz nasilenie zawinienia sprawcy i jego motywów, pobudki działania.

W dotychczasowej praktyce sądowej przy fakultatywnym odwołaniu warunkowego skazania słusznie rozważano, poza rodzajem przestępstwa, warunki i właściwości sprawcy, jego społeczno-moralną postawę, a także sytuację materialną i rodzinną.

Nieuiszczenie grzywny. Nieuiszczenie grzywny przez sprawcę mogącego wywiązać się z obowiązku jej zapłacenia stać się może powodem odwołania warunkowego skazania. Z uwagi na poważną rolę grzywny przy warunkowym skazaniu nieodzowne jest czuwanie nad jej uiszczeniem lub egzekucją. Przy wyraźnym uchylaniu się sprawcy od dobrowolnego jej zapłacenia należy rozważać i korzystać częściej, niż to było dotąd, z możliwości odwołania warunkowego skazania, zwłaszcza w razie ustalenia uporczywego lub złośliwego naruszania powyższego obowiązku¹².

Uchylanie się od wykonania zobowiązania lub spod dozoru. Użyte w ustawie wyrażenie, iż sprawca „uchyla się”

¹² Por. S. Bułaciński, *Nieuiszczenie grzywny a odwołanie warunkowego skazania*. Gazeta Sądowa i Penitencjarna 1972 r. nr 16, s. 3.

od wykonania zobowiązania próby lub spod dozoru, wymaga kilku słów wyjaśnienia. Określenie to wskazuje, że niewykonanie obowiązku próby lub niedopełnienie zobowiązań wynikających z dozoru musi być przez sprawcę „zawinione” na skutek bądź umyślnego (czy nawet złośliwego) bądź rażąco lekkomyślnego czy też niedbałego postępowania.

Nie może być uznane za takie uchylanie się niedopełnienie powyższych zobowiązań, wynikłe na skutek przyczyn obiektywnych, niezależnych od woli warunkowo skazanego. Tak właśnie ujmuje się tę kwestię w piśmiennictwie prawniczym. Na powyższe zasadnie zwrócił uwagę również Sąd Najwyższy, dając temu wyraz w postanowieniu z dnia 20 IV 1971 r. (V KRN 81/71)¹³, w Wytycznych z dnia 29 III 1971 r. dotyczących postępowania w razie warunkowego umorzenia¹⁴ i w postanowieniu Izby Wojskowej z dnia 17 IX 1970 r. (Z 65/70), dotyczących wykładni przepisu art. 78 § 2 k.k.¹⁵

Z tych wytycznych i z postanowienia wynika, że uznanie faktu uchylania się sprawcy od wykonania obowiązku wymaga od sądu uprzedniego sprawdzenia i rozważenia okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny p o d m i o t o w e g o nastawienia sprawcy wobec nałożonego nań zobowiązania.

Przed zarządzeniem wykonania kary na podstawie art. 78 § 2 k.k. obowiązkiem sądu jest przeanalizowanie okoliczności towarzyszących uchylaniu się skazanego od wykonania nałożonego na niego obowiązku. Nie będzie zatem „uchylania się” od wykonania rozważanego obowiązku w razie niemożności jego dopełnienia z przyczyn od sprawcy niezależnych (np. na skutek wypadku losowego, choroby, niemożności znalezienia pracy itp.)

Przed powzięciem przez sąd decyzji o zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszanej kary nieodzowne będzie ustalenie nie tylko obiektywnego faktu niedopełnienia zobowiązania, lecz także okoliczności, że „sprawca mógł obowiązek ten wykonać, a nie czyniąc temu zadość dał świadectwo temu, że się odeń uchyla”.

Rażące naruszenie porządku prawnego. Kodeks karny wprowadził jako przesłankę odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary „rażące naruszenie porządku prawnego”¹⁶. Uznano, że pojęcie to jaśniej i bardziej konkretnie określa istotę rzeczy, niż dotychczasowy termin „złe zachowanie się” lub występujące w projektach na-

¹³ Por. OSNKW 1971, z. 7 - 8, poz. 111.

¹⁴ Por. OSNKW 1971, z. 3, poz. 33.

¹⁵ Por. Biuletyn Sądu Najwyższego 1970, nr 12, poz. 234.

¹⁶ Por. J. Strycharz, *Pojęcie porządku prawnego w kodeksie karnym*, Nowe Prawo 1970, nr 6, s. 851 i n.; w radż. literaturze np. Ł. S. Jawicz, *Socialistycznej prawoporiadok*. Wydanie Leningradzkiego Uniwersytetu 1972, s. 33 - 45.

szego k.k. czy też w ustawach niektórych krajów socjalistycznych określenie „naruszanie zasad współżycia społecznego”.

W praktyce mogą jednak powstawać wątpliwości, na czym w konkretnym przypadku polegać ma to rażące naruszenie porządku prawnego? Z treści ustawy wynika jedynie to, że popełnienie przestępstwa jest zawsze takim naruszeniem porządku prawnego. W innych przypadkach (nie polegających na popełnieniu przestępstwa) pozostawiono natomiast sądowi ocenę, czy naruszenie porządku prawnego było rażące.

Na tle dotychczasowych wypowiedzi w nauce i w judykaturze Sądu Najwyższego należy dojść do wniosku, że niewątpliwie będzie ono zachodziło w razie uporczywego lub jaskrawego naruszenia jakichkolwiek (poza karnymi) norm prawa, na przykład: prawa o wykroczeniach, prawa cywilnego, rodzinnego, prawa pracy itp.¹⁷

Słuszne jest zalecenie rozważania przy ustalaniu faktu rażącego naruszenia porządku prawnego nie tylko przedmiotowych, lecz także podmiotowych okoliczności. Bowiem łącznie dopiero charakteryzują one społeczną szkodliwość czynu, moralnie ujemną postawę jego sprawcy, przekreślając wartość prognozy, która stanowiła podstawę warunkowego skazania. Na powyższe trafnie kładzie nacisk Izba Wojskowa Sądu Najwyższego w nie opublikowanym postanowieniu z dnia 6 X 1970 r. (Z. 71/70).¹⁸ Rażące naruszenie omawianych norm świadczyć będzie o napięciu złej woli, o moralnie nagannej postawie sprawcy. Postawy takiej nie dopatrzymy się oczywiście, w przypadkach drobnych, na przykład, w razie nieprawidłowego przejścia jezdni lub innego analogicznego naruszenia przepisów porządkowych, które nie świadczą o ujemnym nastawieniu psychicznym sprawcy. Będzie natomiast rażącym pogwałceniem porządku prawnego dopuszczenie się publicznie nieobyczajnego wybryku, naruszenie w stanie nietrzeźwym spokoju i porządku publicznego, a także wyraźnie moralnie naganne (złośliwe lub uporczywe) uchylanie się od wykonania obowiązku alimentacyjnego itd.

Wydaje się, że takie naruszenie przez skazanego porządku prawnego powinno być jednak w każdym przypadku prawomocnie ustalone we właściwym trybie (np. w postępowaniu karno-administracyjnym lub cywilnym).

Sądowi natomiast karnemu pozostałaby ocena, czy to naruszenie porządku prawnego miało charakter rażący. Takie słuszne stanowisko zajęła Izba Wojskowa Sądu Najwyższego w postanowieniu z dnia 17 IX 1970 r. (Z. 65/70).¹⁹ Odmienne w tym względzie ujęcie (uzasadniane

¹⁷ Por. np. J. Bednarzak, *Wstępne rozważania nad warunkowym umorzeniem postępowania karnego*, Problemy Praworządności 1969, nr 5, s. 14; M. Cieślak, *Materiałno-prawne oblicze warunkowego umorzenia*, Państwo i Prawo 1971, nr 4, s. 630.

¹⁸ Por. Biuletyn Sądu Najwyższego 1970, nr 11, poz. 204.

¹⁹ Ibidem, nr 12, poz. 234.

w piśmiennictwie prawniczym) nie zabezpieczałoby należycie interesów skazanego i nie byłoby zgodne z zasadami racjonalnej polityki kryminalnej²⁰.

Należy jeszcze zwrócić uwagę na tę istotną okoliczność, że przewidziane w art. 78 § 2 k.k., rażące naruszenie porządku prawnego (uprawnijające sąd do odwołania warunkowego zawieszenia i zarządzenia wymierzonej kary) nastąpić musi w okresie próby lub chociażby przed uprawomocnieniem się wyroku.

Jest to odmienne od dotychczasowego szersze ujęcie tej przesłanki odwołania warunkowego skazania, podobne jak i w przepisie art. 29 § 2 k.k. dotyczącym podjęcia warunkowo umorzonego postępowania karnego.

III. TERMIN ODWOŁANIA WARUNKOWEGO ZAWIESZENIA WYKONANIA KARY

Racjonalne stosowanie omawianej instytucji wymaga należytego ujęcia w ustawie dopuszczalnego terminu odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary. Przepisy k.k. z 1932 r. uprawniały sąd do zarządzenia takiego odwołania w okresie próby i dalszych trzech miesięcy (art. 64).

Doświadczenie praktyki sądowej wykazało, że dodatkowy okres trzech miesięcy był jednak za krótki; w szeregu wypadków uniemożliwiał on sądowi zarządzenie wykonania zawieszony kary. Uwzględniając powyższe i mając na uwadze unormowanie tej kwestii w ustawach innych krajów (np. Austrii, NRF, a z krajów socjalistycznych — Czechosłowacji), obowiązujący kodeks karny uprawnia sąd do odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary w okresie próby i w ciągu dalszych sześciu miesięcy (art. 79 § 1).

Wymagania powyższego przepisu co do zarządzenia odwołania warunkowego skazania tylko w okresie próby i dalszych sześciu miesięcy będą zachowane w razie podjęcia przez Sąd w tym terminie choćby nieprawomocnego w tym względzie postanowienia. Może się więc w praktyce zdarzyć i taka sytuacja, że uprawomocnienie się takiego postanowienia z konieczności nastąpi już po tym okresie.

Jeżeli w okresie próby i dodatkowych sześciu miesięcy nie zarządzono wykonania zawieszony kary, nie można już odwołać warunkowego skazania. Nałożone na skazanego obowiązki, chociażby nie zostały wykonane lub nie były w pełni spełnione, przestają być poparte rygorem odwołania warunkowego skazania i wygasają, chyba że mają one poza tym inną podstawę prawną (np. obowiązek naprawienia zrzędzonej przestęp-

²⁰ Nie podzielamy przeto odmiennego poglądu K. Mioduskiego, wyrażonego w artykule: *Przegląd orzecznictwa Izby Wojskowej SN w zakresie powszechnego prawa karnego materialnego* za rok 1970. *Wojskowy Przegląd Prawniczy* 1971, nr 2, s. 244.

stwem szkody lub płacenia bieżących alimentów). Na powyższe słusznie zwraca się uwagę, tak w teorii prawa karnego²¹, jak i w judykaturze Sądu Najwyższego, np. w postanowieniu składu 7 sędziów z dnia 11 V 1966 r. (R. Nw. 11/66)22.

IV. WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU I TRYB ODWOŁANIA WARUNKOWEGO ZAWIESZENIA WYKONANIA KARY

W sprawach związanych z wykonaniem orzeczenia o warunkowym zawieszeniu oraz w sprawie zarządzenia wykonania zawieszony kary właściwy jest sąd, który w danej sprawie wyrokował w pierwszej instancji, jednakże w stosunku do sprawcy skazanego przez sąd powszechny pozostającego pod dozorem właściwy jest sąd powiatowy, w którego okręgu dozór ten jest wykonywany (art. 74 § 1 k.k.w).

Rozstrzygnięcia sądu w przedmiocie wykonania zawieszony kary zapadają w formie postanowienia (art. 19 § 1 k.k.w), na które stronom służy zażalenie (art. 6 § 2, 74 § 5 k.k.w). Powyższą kwestię szerzej regulują przepisy kodeksu postępowania karnego (art. 409-413), a przede wszystkim normuje je kodeks karny wykonawczy (art. 6 § 2, 25, 26 i 74).

Należy tu zwrócić uwagę na następujące postanowienia.

Sprawujący nadzór w okresie próby sąd (powiatowy lub wojewódzki), działając z urzędu lub na wniosek osób uprawnionych, tj. prokuratora, poręczającego lub sprawującego dozór, rozważa kwestię słuszności lub konieczności odwołania warunkowego zawieszenia i zarządzenia wykonania zawieszony kary.

Sąd wyznacza w związku z tym posiedzenie, na które wzywa warunkowo skazanego, zawiadamiając także jego obrońcę i prokuratora.

Udział prokuratora w tym posiedzeniu jest obowiązkowy (art. 74 § 4 k.k.w). Przed wydaniem postanowienia w przedmiocie wykonania zawieszony kary sąd jest zobowiązany:

a) W razie potrzeby sprawdzić okoliczności faktyczne uzasadniające bądź zarządzenie odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary, bądź pozostawienie wniosku bez uwzględnienia Sąd dokonuje tego sam lub w tym celu wyznacza ze składu orzekającego sędziego albo wzywa do wykonania określonych czynności właściwy miejscowo sąd powiatowy (art. 89 k.p.k.).

b) Zawsze wysłuchać skazanego i jego obrońcę (art. 74 § 4 k.k.w.)²³.

²¹ Por. I. Andrejew. *Prawo Karne ...*, op. cit., s. 267.

²² Por. OSNKW 1966, z. 9-10, poz. 93; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 VIII 1959 r. (V K. 1127/59), Orzecznictwo Sądu Najwyższego Generalnej Prokuratury PRL 1959, z. 10, s. 9.

²³ Por. K. Mioduski, op. cit., s. 244.

Ten ostatni, nowy w naszym ustawodawstwie przepis, pozytywnie oddziałł na omawianą praktykę sądową, w której dotąd podejmowano postanowienia w przedmiocie odwołania warunkowego zawieszenia kary zwykle bez wysłuchania obrońcy skazanego i z reguły bez udziału prokuratora. Taka praktyka nie zabezpieczała należycie warunkowo skazanemu obrony, a sądowi rewizyjnemu poważnie utrudniała judykacyjną kontrolę polityki sądu pierwszej instancji w zakresie odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Tryb ustalenia popełnienia w okresie próby nowego przestępstwa. W praktyce są podnoszone wątpliwości co do tego: a) jaki sąd i w jakim trybie orzekać ma o popełnieniu nowego przestępstwa oraz b) czy warunkowe umorzenie postępowania karnego powoduje, w myśl art. 78 k.k. odwołanie warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Ad a) Udzielając odpowiedzi na pierwsze pytanie, stwierdzić wypada istnienie w nauce w tym zakresie dwóch odmiennych poglądów. Pierwszy z nich utrzymuje, że kwestię tę rozstrzyga sąd decydujący o zarządzeniu wykonania zawieszanej kary, zwłaszcza wtedy, gdy popełnienie czynu przestępnego jest oczywiste (w razie przyznania się sprawcy do winy, ujęcia go na gorącym uczynku itd.)²⁴.

Drugie zapatrywanie uzależnia odwołanie warunkowego zawieszenia wykonania kary od prawomocnego skazania za nowy czyn przestępny²⁵. To ostatnie, słuszniejsze stanowisko, wyraźnie przyjmowane przez ustawy niektórych krajów (np. § 342 k.p.k. NRD z 1968 r.), uznaje Sąd Najwyższy w postanowieniu Izby Wojskowej z dnia 17 IX 1970 r. Z. 63/70²⁶ w związku z wykładnią art. 78 § 2 k.k. Identyczne stanowisko zajmował również Sąd Najwyższy na tle uchylonych (w tym względzie identycznych) przepisów k.k. z 1932 r. w uchwale z dnia 9 IV 1964 r. (VI KO 6/64)²⁷ i w obszerniej uzasadnionym postanowieniu Zgromadzenia Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 20 V 1950 r.²⁸

Przy odmiennej wykładni przepisu art. 78 k.k. nie wyłączona byłaby możliwość powstania kolizji, w razie gdyby Sąd decydujący o wykonaniu zawieszanej kary uznał, że skazany dokonał nowego przestępstwa,

²⁴ Por. S. Śliwiński, op. cit., s. 505.

²⁵ Por. J. Makarewicz, *Kodeks karny z komentarzem*, wyd. V, Lwów 1938, s. 233; S. Paweła, *Wykonanie orzeczeń sądowych. Komentarz*, Warszawa 1965, s. 124; M. Leonieni, *Warunkowe zawieszenie...*, op. cit., s. 154; J. Wasilewski, *W sprawie warunkowego umorzenia postępowania karnego*, Paestra 1970, nr 12, s. 46, 47.

²⁶ Por. Biuletyn Sądu Najwyższego 1970, nr 12, poz. 234.

²⁷ Por. Nowe Prawo 1964, nr 7-8, s. 800; por. też uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 I 1962 r. (VI KO 62/61/, Orzecznictwo Sądu Najwyższego z. 3 dodatek do Biuletynu Ministerstwa Sprawiedliwości z 1962 r., nr 5.

²⁸ Por. Zbiór Orzeczeń Najwyższego Sądu Wojskowego, Warszawa 1960, s. 70 - 72.

a Sąd orzekający o tym nowym czynie wydałby następnie wyrok uniewinniający lub umarzający postępowanie z mocy przepisu art. 26 k.k. W tym przypadku powstałaby możliwość niesłusznego i bezzasadnego odbycia przez warunkowo skazanego zawieszony kary, czy też jej części.

Krytykowany pogląd nie może jednak ostać się przede wszystkim w świetle przepisu art. 3 § 2 k.p.k., w myśl którego nie uważa się oskarżonego za winnego dopóty, dopóki nie zostanie mu udowodniona wina w trybie przewidzianym w prawie procesowym, a więc dopóki nie zapadnie prawomocnie skazujący go wyrok za nowy czyn, popełniony w okresie próby.

Ad b) Przechodząc do omówienia drugiej spośród poruszonych kwestii, należy przyjąć, iż z treści art. 27 k.k. wyraźnie wynika, że orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania karnego jest równoznaczne ze stwierdzeniem dopuszczenia się przestępstwa. Pogląd taki uznaje Sąd Najwyższy w powołanej uchwale z dnia 29 I 1971 r. dotyczącej wykładni i stosowania przepisów o warunkowym umorzeniu postępowania. Nie ma też wątpliwości w tym względzie w naszej nauce prawa karnego²⁹.

Prawomocne zatem orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania karnego uzasadnia, w myśl art. 78 k.k. potrzebę rozważenia odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Zażalenie na postanowienie w przedmiocie odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary — O składzie sądu powołanego do rozstrzygania zażalenia. Na postanowienie sądu zarządzającego wykonanie zawieszony kary przysługuje zażalenie, tak skazanemu, jak i prokuratorowi (art. 74 § 5 i art. 6 § 2 k.k.w.); na postanowienie zaś odmowne — jedynie prokuratorowi (art. 6 § 2 k.k.w.). Odmowa uwzględnienia tego zażalenia nie wymaga ze strony sądu uzasadnienia.

Nasuwa się tu pytanie co do składu sądu, powołanego do podejmowania orzeczeń w przedmiocie odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary i właściwego do rozpoznania, złożonego w związku z tym zażalenia.

Na tle analizy przepisów art. 24 k.k.w. w związku z art. 20 § 1 i § 2 k.p.k. należy dojść do wniosku, że właściwy sąd powiatowy lub sąd wojewódzki jako pierwsza instancja będzie w tym przypadku orzekał o wykonaniu kary warunkowo zawieszony w składzie jednoosobowym lub na zarządzenie prezesa w składzie jednego sędziego i dwóch

²⁹ Por. np. A. Marek, *Warunkowe umorzenie postępowania karnego w polskim ustawodawstwie karnym*, Toruń 1971, s. 59, 97; J. Bafia, *Warunkowe umorzenie postępowania według projektów k.k. i k.p.k.*, Palestra 1968, nr 12; J. Bednarzak, *Wstępne rozważania nad warunkowym umorzeniem postępowania karnego*, Problemy Praworządności 1969, nr 5, s. 9; M. Cieślak, *Materialno-prawne oblicze warunkowego umorzenia*, Państwo i Prawo 1971, nr 4, s. 637.

ławników. Wniosek taki nasuwa się przy rozważaniu dyrektywy podstawowego w tym względzie, szczególnego przepisu art. 24 k.k.w. w związku z treścią przepisu ogólnego, jakim jest art. 20 § 1 i § 2 k.p.k.

W razie złożenia omawianego zażalenia rozpoznaje je sąd, w którym zapadło zaskarżone postanowienie:

a) w składzie jednego sędziego i dwóch ławników, gdy postanowienie wydał sąd w składzie jednego sędziego (co w praktyce sądowej będzie chyba regułą);

b) w składzie trzech sędziów, gdy postanowienie wydał sąd w składzie jednego sędziego i dwóch ławników (art. 25 k.k.w.).

Zakres oddziaływania postanowienia sądu w przedmiocie cofnięcia warunkowego zawieszenia wykonania kary, Złożenie przez stronę wspomnianego wyżej zażalenia, zarówno w uchylonym jak i w obowiązującym ustawodawstwie, nie wstrzymuje wykonania postanowienia zarządzającego odwołanie warunkowego zawieszenia i wykonania wymierzonej kary.

Jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nieznane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia, sąd może w każdym czasie uchylić lub zmienić poprzednie postanowienie (art. 26 § 1 k.k.w.). Uchylenie lub zmiana jednak postanowienia zarządzającego wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności może nastąpić tylko na skutek zażalenia (art. 26 § 2 k.k.w.).

Inaczej jest przy odmowie cofnięcia warunkowego skazania. Postanowienie sądu odmawiającego cofnięcia warunkowego zawieszenia wykonania kary, z powodu np. niedopełnienia zobowiązań próby, może ulec zaskarżeniu (art. 6 § 2 k.k.w. i art. 409 k.p.k.); do czasu jednak jego uchylenia postanowienie to obowiązuje strony i sąd, który je wydał, lecz jedynie w odniesieniu do okresu poprzedzającego wydanie tego postanowienia i tylko co do okoliczności stanowiących podstawę jego ogłoszenia, a wyrażonych w jego uzasadnieniu.

W tym więc względnym zakresie można by rozważać kwestię niewzruszalności omawianego postanowienia. Każde inne przyjęcie rozstrzygnięcia poruszanego problemu mogłoby doprowadzić do ograniczenia, a nawet do unicestwienia uprawnień i obowiązków warunkowo skazanego, wynikających z okresu próby oraz uprawnień i obowiązków w tym okresie sprawującego nadzór sądu wykonującego dozór, udzielającego poręczenia, jak również uprawnień pokrzywdzonego.

Postanowienie o odwołaniu warunkowego zawieszenia i o wykonaniu zawieszonych kary może być (jak już o tym wspomnieliśmy) wykonane także w razie zaskarżenia go przez strony.

Z treści przepisów art. 409 i 411 k.p.k. oraz art. 79 k.k. wynika, że zażalenie strony samo przez się nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego postanowienia. Na skutek zażalenia może natomiast wstrzymać wy-

konanie tego postanowienia sąd, który je wydał lub instancja odwoławcza.

W praktyce sądowej, nawet nie przychyłając się do zażalenia na cofnięcie warunkowego skazania, sąd zwykle nie wykonuje zawieszony kary przed rozstrzygnięciem zażalenia.

Należy podkreślić, że przewidziane w art. 79 k.k. warunki (w tym przypadku co do nienastąpienia zatarcia skazania) będą realizowane również wtedy, gdy sąd zarządzi wykonanie zawieszony kary w ostatnim nawet dniu sześciomiesięcznego okresu, o którym mowa w tym przepisie. Rzecz jasna, w tym przypadku uprawomocnienie się omawianego postanowienia nastąpi już po upływie sześciomiesięcznego terminu, przewidzianego w art. 79 k.k. Na powyższe zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 I 1962 r. (VI KO 62/61)³⁰, powziętej na tle co prawda przepisu art. 64 k.k. z 1932 r., analogicznego jednak w tym względzie do art. 79 k.k.

V. UZASADNIENIE POSTANOWIENIA SĄDU W PRZEDMIOCIE ODWOŁANIA WARUNKOWEGO ZAWIESZENIA WYKONANIA KARY

Zgodnie z art. 74 § 4 i § 5 k.k.w. oraz art. 90 § 1, § 2 i art. 409 k.p.k. postanowienie w przedmiocie odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary powinno być przez sąd uzasadnione. Uzasadnienie to ma istotne znaczenie wychowawcze i jako postawa sądowej kontroli judykacyjnej³¹.

Powołując się na treść przepisów art. 78 § 1 i § 2 k.k., sąd powinien należycie skonkretyzować powody, którymi się kierował, odwołując warunkowe zawieszenie lub — przeciwnie — odmawiając odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Motywy sądu powinny zawsze nawiązywać do podstaw (przesłanek) stosowania omawianej instytucji, jej prawnej istoty, a także poruszać kwestię wykonania lub przeciwnie, niedopełnienia zobowiązań próby; powinny wreszcie rozważać przestrzeganie lub nieprzestrzeganie rygorów, wynikających z dozoru lub poręczenia.

W praktyce sądowej obserwuje się niekiedy wadliwe uzasadnienia postanowień odmawiających zwłaszcza fakultatywnego odwołania warunkowego skazania. Uzasadnienia tych postanowień są w niektórych przypadkach zbyt lakoniczne; czasami sprowadzają się one do podkreślenia braku obligatoryjnego powodu do odwołania warunkowego skaza-

³⁰ Por. Orzecznictwo Sądu Najwyższego z. 3, dodatek do Biuletynu Ministerstwa Sprawiedliwości z 1962 r., z. 5.

³¹ Por. M. Leonieni, *Odwołanie warunkowego...*, op. cit., s. 56; tenże, *Uzasadnienie wyroku skazującego z warunkowym zawieszeniem, wykonania kary*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny 1964, z. 2, s. 91 -111.

nia, nie rozważając istnienia fakultatywnej przesłanki jego cofnięcia. Zdarzają się także odmowy cofnięcia fakultatywnego odwołania warunkowego zawieszenia wykonania kary ze względów nie przewidzianych jednak w ustawie np. z powodu złego stanu zdrowia skazanego lub trudnych jego warunków rodzinnych (posiadania na utrzymaniu nieletnich dzieci itp.) przy zdecydowanie złej prognozie społecznej, ustalonej w związku z faktem popełnienia nowego przestępstwa lub rażącego naruszania w inny sposób porządku prawnego czy też uchylania: się od wykonania zobowiązania próby.

UNE RÉVOCATION DU SURSIS CONDITIONNEL À L'EXÉCUTION D'UNE PEINE DANS LE CODE PÉNAL

R é s u m é

L'acceptation de la révocation de la condamnation conditionnelle consiste en une correction d'une appréciation injuste du tribunal concernant l'acceptation d'une prognose sociale de l'auteur et en une conviction de cet auteur et de son proche et plus loin environnement, que le sursis conditionnel n'est pas une libération de la peine, mais une forme du montant de la peine et que cette peine attend le condamné inévitablement dans le cas où il ne se soumettra pas aux ordres de la loi.

La réglementation des causes et du mode de la révocation de la condamnation conditionnelle dans le code pénal de 1969 est à certains égards autre, plus juste que dans l'ancien code pénal. Le code pénal en vigueur, de même que ce dernier code, prévoit une révocation de la condamnation conditionnelle obligatoire et facultative.

Le tribunal décide l'exécution de la peine sursise en cas: a) où le condamné a commis dans la période de l'épreuve une nouvelle infraction aux lois voulue, semblable à la précédente, pour laquelle on a prononcé une peine de la déchéance de la liberté de façon de la force de chose jugée ou b) en cas de l'action de se soustraire à l'obligation de la réparation de dommage, causé par l'accaparement des biens sociaux (l'article 78 § 1 du code pénal).

Le tribunal peut cependant révoquer une condamnation conditionnelle dans le cas: a) d'une atteinte manifeste de l'ordre légal, en particulier de l'accomplissement d'une autre infraction aux lois mentionnée ci-dessus b) de non-paiement de l'amende ou c) du manquement à l'exécution des obligations imposées ou d) de la surveillance (l'article 78 § 2 du code pénal).

Les causes de la révocation de la condamnation conditionnelle doivent avoir lieu (ainsi que dans le code pénal aboli) durant la période de l'épreuve, or après le jugement passé en force de chose jugée. Cependant le code pénal de 1969 introduit, pareillement aux lois dans les autres pays, une nouvelle disposition opportune, jusqu'à présent inconnue chez nous, selon laquelle le tribunal peut décider l'exécution de la peine sursise aussi bien dans le cas où le condamné a commis une nouvelle infraction aux lois ou d'une autre manière a violé l'ordre juridique déjà après le prononcé de ce jugement, mais avant de passer en force de chose jugée. Le code pénal de 1969 constate nettement, que l'accomplissement d'une nouvelle infraction aux lois doit être affirmée par le jugement passé en force de chose jugée. Cependant l'action de se soustraire à la surveillance, au paiement de l'amende ou à l'obligation imposé demande, outre de la constatation du fait objectif, de plus une affir-

mation d'une mauvaise volonté de l'auteur ou de son étourderie ou bien de la négligence. On attire justement l'attention sur cela dans la doctrine et dans la juridiction de la Cour Suprême.

Dans la matière de l'ordonnance de l'exécution de la peine sursise le tribunal compétent est celui, qui a rendu le jugement dans cette affaire de la première instance, néanmoins par rapport à l'auteur, restant sous surveillance, c'est le tribunal d'arrondissement dans le ressort duquel cette surveillance est exercée, qui est compétent.

Ce tribunal décide de la revocation de la condamnation conditionnelle d'office ou sur la proposition du procureur ou bien du garant ou de l'exécutant de la surveillance.

Les décisions dans ce sujet sont prononcées à l'audience du tribunal. Avant de prononcer la décision dans la matière de l'ordonnance de l'exécution de la peine sursise le tribunal doit entendre le condamné et son défenseur, et la participation du procureur à l'audience est obligatoire (l'article 74, § 4 du code pénal exécutoire). Ce mode de procédure, différent du précédent, améliore de façon évidente une politique répressive dans le domaine examiné.

Les parties ont le droit de porter plainte sur les décisions du tribunal prononçant l'exécution de la peine sursise (l'article 74 § 5 et l'article 6 § 2 du code pénal exécutoire) et sur les décisions négatives c'est le procureur qui a seulement ce droit (l'article 6 § 2 du code pénal execut).

Les décisions concernant une révocation de la condamnation conditionnelle exige toujours des motifs de la décision (l'article 74 § 4 et 5 du code pénal execut., l'article 90 § 1 et 2, 409 du code de procédure pénale).

Les décisions nommées ci-dessus rendent possible le développement requis de la pratique judiciaire dans le domaine de la revocation de la condamnation conditionnelle.

Une pratique régulière dans ce domaine possède une importance d'une grande portée du point de vue social. Car la révocation de la condamnation conditionnelle touche le fondement (des prémisses) de l'application du sursis conditionnel à l'exécution de la peine influence donc le fonctionnement régulier de cette institution et en conséquence influe sur son efficacité.